

Lopen Syrjä-seura ry
Pirjo Juhela, sihteeri
Kallaksentie 72
12600 Loppi

Toimintakertomus ajalle 1.1.2019 - 31.12.2019

1. Johdanto

Kulunut toimintakausi oli seuran neljäs ja oli ensi kertaa yhteneväinen tilikauden eli kalenterivuoden kanssa.

Tämän toimintakauden merkittävät tapahtumat olivat Lopen kunnan kanssa tehty vuokrasopimus kymmeneksi vuodeksi Syrjän tilasta. Toinen suuri satsaus oli "Oodi lehmälle" -näyttely ja aiheeseen liittyneet erilaiset tapahtumat.

2. Hallituksen toiminta

Hallitus piti 6 kokousta 23.3.2019 järjestetyn järjestäytymiskokouksen lisäksi. Vuosikokouksessa 23.3.2019 puheenjohtajaksi valittiin Erja Noroviita, hallitukseen valittiin Anne Kanerva, Raija Kanerva, Pirjo Juhela, Petri Levonius, Ritva Voivala, Pirjo Kajanto (vj), Timo Lahti (vj). Järjestäytymiskokouksessa valittiin varapuheenjohtajaksi Raija Kanerva, taloudenhoitajaksi Anne Kanerva ja sihteeriksi Pirjo Juhela. Seuran toiminnantarkastajina jatkavat Matti Metsäranta ja Pirkko Metsäranta. Seuran kotisivujen ylläpitäjänä ja tietoteknisenä tukena toimi Markku Siivola ja asiantuntijajäsenenä Elina Alajoki ja Mika Oksa. Syksyllä 2019 varapuheenjohtaja Raija Kanerva erosi hallituksesta.

3. Tiedon kulku

Seuran jäsenille lähetettiin 5 jäsenkirjettä. Seuralla on omat kotisivut osoitteessa www.syrjaseura.org sekä oma Facebook-ryhmä. Näissä ilmoitettiin tapahtumista ja kerrottiin kuulumisia. Tapahtumista ilmoitettiin myös kunnan tapahtumakalenterissa ja Loppi Tutuksi esitteessä. Lopen Lehdessä ja myös Riihimäellä ilmestyvässä Aamupostissa oli ilmoituksia tapahtumista.

Lopen Lehdessä ja Aamupostissa on ollut useita Syrjän kesää koskevia artikkeleita. Nämä ovat näkyvissä seuran sivuilla.

4. Syrjän tilojen vuokraus

11.3.2019 Lopen kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtaja Mikko Salmelan ehdotuksen vuokrata Syrjän tila Syrjä-seuralle. (§54) Salmela perusteli vuokraamista seuraavasti: *Lopen Syrjä-seura ry:llä on ollut kunnanjohtajan antamalla päätöksillä mahdollisuus käyttää ns. Syrjän tilan vanhaa päärakennusta yleishyödyllisten kulttuuri-, koulutus- yms. tilaisuuksien järjestämiseen. Lupa toimintaan annettiin muutamana viime vuotena. Päätös oli koskenut osaa tilasta Ilmarinniemi 433-410-1-109. Lopen Syrjä-seura ry oli lähestynyt kuntaa esityksellä vuokrasopimuksen laatimiseksi. Käydyn keskustelun pohjalta laadittiin vuokrasopimusluonnos.*

Vuokrasopimuksen allekirjoittivat 8.4.2019 kunnanjohtaja Mikko Salmela, hallintojohtaja Katja Väistö, Lopen Syrjä-seuran puheenjohtaja Erja Noroviita ja sihteeri Pirjo Juhela. Vuokrasopimus on kymmeneksi vuodeksi, vuosivuokra on 5€. Ks tarkemmin liite 1.

Vuokrasopimus mahdollistaa Syrjän vanhan rakennuksen korjaamista ja avustusten hakemista.

5. Syrjä-seuran taloudesta 2019; tuet ja lahjoitukset

Vuoden 2019 tilinpäätös ja tase löytyvät liitteestä 4.

Syrjä-seuran tulolähteitä

Yhdistyksen tulot muodostuivat jäsenmaksuista, Lopen kunnalta saadusta toiminta-avustuksesta, tapahtumien yhteydessä saadusta pääsymaksu- ja tarjoilutuotosta. Otto Malmin rahasto myönsi avustuksen Syrjän tilan kunnostustarpeiden arvioimista varten. Voltin Peltikeskus myönsi alennuksen räystäskourujen hankinnassa.

"Oodi-lehmälle"- näyttelyn tuet

Näyttely ja siihen liittyvät tapahtumat olivat suuri ja vaativa satsaus Syrjä-seuralta. Hämeen maatalouskeskus myönsi lahjoituksen, joka mahdollisti Oodi lehmälle -näyttelyn aukipitämisen palkkaamalla Lopen 4H-yhdistykseltä nuoria tähän tehtävään. Tukea näyttelyyn saimme myös DeLavalilta ja yksityisiltä lahjoittajilta.

Mikko Ranta-Huitti ja Hannu Huitti luovuttivat lainaksi Oodi-lehmälle näyttelyyn 7 lehmäaiheista taideteosta. Meeri Lindforsin ihastuttava punaisin tanssikengin varustettu "Kirjo-lehmä"-patsas koristi Syrjän kahvipöytää koko kesän. Sisko Savolainen ja Markku Hirvenoja esittivät separaattorinäytöksen, johon maito saatiin Seppo Kanervalta. Hyvinkään rivitanssijoiden LineWeavers tanssijat esiintyivät "talkooperiaatteella" Syrjän kantribileissä. Myös muut kesän esiintyjät toimivat "ruokapalkalla". Petri Levonius lahjoitti uutisrukiit uutispuuroa varten. Saimme runsaasti lainaksi esineistöä näyttelyymme, erityisesti Järventakaa.

Talkoot, talkoot

Kaikessa mukana oli arvokas talkootyö - niin pihapiirin kunnostamisesta ikkunoiden korjaamisyrityksiin, näyttelyn keräämiseen, pystyttämiseen, purkamiseen kuin myös juhlissa ja tapahtumissa esiintymisiin, tarjoiluihin ja siivouksiin. Ilman talkootyövoimaa taloutemme ei pysyisi kasassa alkuunkaan.

Lahjoituksia

Syksyllä Syrjä-seura sai mittavan Aino Kallaksen kirjojen lahjoituksen Soile Holstikolta. Kaija Mattila lahjoitti Syrjään kangaspuut.

Syrjä-seura kiittää kaikesta tästä.

6. Kesän 2019 tapahtumista

Ks. tarkemmin tapahtumat liitteenä olevasta kesän kalenterista.

6.1. Oodi lehmälle

Näyttely käsitteli lehmän ja maitotalouden historiaa Järventaustassa, Lopella ja laajemminkin Suomessa. Kuinka maito ja siitä saatavat tuotteet sekä muut karjan antimet auttoivat selviämään pula-ajoista, nostamaan maaseudun elintasoa. Kuinka varsinkin maaseudun naisten työpanos ja osaaminen nousivat tärkeäksi osaksi maaseudun kehitystä. Näyttely kuvasi tätä historiaa esinein,

valokuvin mutta erityisesti lyhyiden tarinoiden kautta. Useat muistelijat olivat jo iäkkäitä, osa

muistisairaitakin, mutta sieltä muistoista nousivat tarinat käsinlypsyn opetteluista paimenessa oloon, jäiden nostoon ja kaikkeen muuhun karjatalouteen liittyvään. Näyttely saavutti suuren suosion, monille pysähtyminen Syrjän tupaan tarinoiden ja esineiden keskelle nosti mieleen omat muistot lapsuudesta, nuoruudesta. Usein näyttelyvieras oli hyvinkin iäkäs raskasta työtä tehnyt, saattajana tytär tai poika, jolle saattoi kertoa muistoja vuosikymmenten takaa: "Juu meilläkin oli.....". Elävää historiaa, joka helposti katoaa.

Vierailijoita oli yli 700 Syrjässä ja kirjaston Fallesmannissa, jossa osa näyttelystä oli esillä lokakuun ajan, vierailijoita oli yli 100. Näyttelyn tarinat ja valokuvat siirtyivät Pilpalan Liiton talolle.

Lehmä-teemaan liittyvät tapahtumat vetivät runsaasti yleisöä. Syrjä Kantri-ride oli ratkiriemukas kantritapahtuma melkoisessa helteessä yli 70 vieraan voimin. Oli rivitanssiesitys Hyvinkään rivitanssijoiden LineWeaversien vetämänä, ja yleisökin sai kokeilla tällaista erikoisuutta. Oli hevos-"kävelyä", villin lännen ruokaa ja muuta. Elokuun lopun tilaisuudessa avattiin keskustelua mikä on lehmän ja karjatalouden menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus. Asiaa pohjusti Pekka Heinäluoma, Jonna Ukkola ja Mikko Ranta-Huitti. Mikko, Miina Äkkijyrkkä ja koira Ivan esittivät naurua nostattavan lehmän harjaamisopastuksen. Tarjoiluna oli Petri Levoniuksen uutisrukiista keitetty uutispuuro! Ja kahvit ruusukupeista. "Hoi Mansikki, hoi Mielikki"- paimenlaulutapahtuma jouduttiin perumaan pääesiintyjän vakavan sairastumisen vuoksi.

Näyttelyyn pääsi tutustumaan myös Loppijärven ystävien "Valkeat yöt"- tapahtuman yhteydessä.

Monet vierailijat ovat toivoneet tarinoista pientä kirjaa, jotta voisivat kotona rauhassa näihin muistoihin paremmin tutustua. Tällainen kirjanen on suunnitteilla talven aikana.

6.2 Suven ja runon päivä 6.7.2019

Perinteinen Lopen kulttuuritoimen järjestämä tilaisuus Syrjässä veti yli 40 kuulijaa kuuntelemaan runoilija **Kai Niemisen** riemullista esitystä mitä runojen kirjoittaminen oikein on. Järventaustan kyläyhdistys tarjoili perinteiset kahvit.

6.3. Perinteinen elokuinen kirjallisuustapahtuma 7.8.2019 jolloin toimittaja ja kirjailija **Suvi Ahola** kertoi kirjastaan "Mitä Minna Canth todella sanoi". Innokkaita kuulijoita oli n. 30 ja ruusukupeista tarjottiin kahvit Minna Canthin kakun kera (perinnetiedon mukaa aito resepti Minnan salongista).

6.4 Syrjän vieraita

- Yllättäen Aino Kallaksen tyttären tytär Sirje Määr-Browne miehensä kanssa poikkesivat Syrjässä 10.7.2019 Paula Kurki-Suonion saattamana. Pariskunta Browne olivat tulleet Australiasta asti Viron laulujuhille ja halusivat nähdä isoäidin Aino Krohnin, myöh. Kallas, kesäparatiisin Syrjän. Antoisasta vierailusta Marika Tudeer kirjoitti jutun Lopen Lehteen ja se ilmestyi myös Lopen Joulussa.
- Järventaustan pienviljelijäyhdistys järjestää kerran kuukaudessa tupailtoja. 30.7.2019 Kanervat järjestivät tupailan Syrjässä. Yli 30 vierasta. Ikähaitari oli melkoinen muutamasta kuukaudesta aina lähes yhdeksäänkymmeneen. Ja juttua piisasi, Syrjä on hyvin vahvasti osa järventaustalaista yhteisöä.
- Lopen Mtk:n hallitus tuli tutustumaan Syrjään, näyttelyyn ja samalla myös kokoustamaan 14.8.2019
- Lopen kulttuuritoimijoiden kokous pidettiin Syrjässä 21.8.2019, osallistujia oli 10.
- Lopen Suvut-ryhmä (10 henkeä) järjesti tilaisuuden Syrjässä 17.9.2019, jossa Heikki Uusitalo Kirsi Jaakkolan avustamana selvitteli Syrjään liittyviä sukutarinoita

6.5. Syrjä avoinna

Syrjää oli mahdollista pitää avoinna kesä-heinäkuussa kahtena päivänä viikossa näyttelyn saaman tuen vuoksi. Lopen 4H-yhdistyksen Silja Saranen ja Aino Tiainen olivat palkattuina näyttelyn esittelijöinä ja kahvittelijoina. Kiitokset heille.

6.6. Remonttia, suunnittelua ja talkoita

Koska Syrjä on nyt vuokrattu Syrjä-seuralle, on kesän aikana Syrjän tulevaisuutta ja remonteja lähdetty pohtimaan suuntaan jos toiseenkin. Oikeastaan kaikki alkoi hirveässä ukkossateessa *likakaivon kirouksena!* Sihteeri Pirjo upposi polviaan myöten yllättäen mutaan järvenpuoleisten kuistien väliin. Puheenjohtaja Erja oli jo aiemmin huomannut maan olevan kovin pehmeää ja epäillyt *kontiaisten kosto!* Ilmeni että alueella oli vanha likakaivo, jossa peitteenä ainoastaan lahoja lautoja ja ohut kerros maata. Maa oli kovin humuspitoista ja imi helposti vettä. Likakaivo peitettiin betonikannella ja maata parannettiin hiekalla. Kuisteihin laitettiin talkoovoimin räystäskourut niin että ainakin osa katon vesistä valuu kauemmaksi ja kuistien väli pysyy kuivempana. Talon helmatkin säästyvät nyt roiskeilta tältä alueelta.

Kesällä avattiin myös etelän puoleinen eteinen, ulko-ovien ikkunat korjattiin. Etelän puolella on joskus ollut lasikuisti, mahdollisuuksia sellaisen rakentamiseen tutkittiin, mutta jäi toistaiseksi haaveeksi. Varsinainen talon kunnan arviointi on vielä kesken. Kaivon kunnostamiseen haetaan Emo ry:ltä tukea.

Isompia talkoita pidettiin neljät. Talkoissa oli mukava yhteisöllisyys ja aina syötiin myös yhdessä samalla tutustuen.

*****

"Se Syrjän tunnelma!"

Tämän huokaisun olen kuullut monasti. Itsekin sitä viljellyt. Tuo tunnelma, joka luo vaikuttavan taustapohjan eri tapahtumille. Ne hirret, ne kuluneet lattialankut, lukuisten ihmisten jalkojen kuluttamat vuosien saatossa. Tapahtumat voivat olla mitä erilaisimpia: lasten luovaa nukketheateria, Suven ja Runon päivän "korkeakulttuuria", kantribileitä, jouluhyggeilyä joulukuusen ja joululaulujen kera, Oodi lehmälle -näyttelyä tarinoineen, jne, jne. Laidasta laitaan. Ja aina taustalla "se Syrjän tunnelma" - salliva, tervetulleeksi toivottava, historiaan johdatteleva. Tunnelmaa tukevat myös seuran lahjoituksina saamat tuolit, pöydät ja ne "manklatut" pöytäliinat ja ruusukupitkin ja kaikkien talkoolaisnaisten aherrus.

Haluamme säilyttää Syrjän tunnelmineen.

sihteeri Pirjo Juhela